

Uit de zijgevel van de SBB aan de Winterdijk (nr. 4a) lijken ze zo weg te vliegen, de drie watervogels van Joop Hekman. Ze zijn uitgevoerd in brons. Hoewel Johan Christiaan Hekman (voluit) zijn hele leven in Utrecht gewoond en gewerkt heeft, kun je zijn werken voor de publieke ruimte in heel Nederland te vinden. En wij hebben er dus ook een kunstwerk in de wijk: drie vogels. Er schijnen meer watervogels geweest te zijn, eveneens op de gevels van de scholen in die hoek van onze wijk, maar die heb ik niet kunnen vinden. De bronnen die ik raadpleegde meldden mij dat die "verdwenen" waren.

Joop Hekman (1921-2013) wist al op negenjarige leeftijd dat hij beeldhouwer wilde worden. Hij kreeg al heel jong les van zijn oom, Willem van Kuilenburg, graficus Willem van Leusden en medailleur Wienecke. De jonge Joop werd van de HBS af gestuurd, omdat hij de presentielijst tekende en vervolgens op de zolder van de

school ging tekenen. Zijn tekendocent op de mulo herkende echter direct zijn tekentalent en o.a. hij zorgde ervoor dat Hekman op een voor hem geschikte opleiding terecht zou komen. Omdat hij nog te jong was voor de Gerrit Rietveld Academie, werd dat uiteindelijk de Kunstacademie in Arnhem. Elke dag fietste hij vanuit

Utrecht daarheen, van 1938 tot 1942. Toen werd het allemaal steeds moeilijker door de oorlog en moest hij onderduiken.

Na de oorlog was er ruimte in Nederland voor de beeldhouwkunst. Er werden veel monumenten gemaakt die aan de oorlog herinnerden, maar ook was de regering de opvatting toegedaan dat een esthetische omgeving goed was voor de burgers. En daar hoorde kunst bij. Zijn eerste opdracht kreeg Hekman van Gerrit Rietveld zelf, die de Vredeburg-bioscoop in Utrecht verbouwde en daar twee beelden bij wilde hebben. Hekman heeft nooit zonder opdrachten gezeten, wat ook weer inhield dat er maar weinig vrij werk van hem is. Toen hij 65 werd, stopte hij abrupt met zijn beeldhouwwerk. Hij vond dat je op latere leeftijd je eigen werk niet meer goed kon beoordelen. Hij gaf al zijn materiaal weg en vernietigde onaf werk.

Joop Hekman heeft veel werk voor de openbare ruimte gemaakt. Hij vond dat beelden niet op een sokkel horen. Het werk moet toegankelijk zijn, eigen gemaakt worden door de mensen voor wie het bedoeld is. Je moet eraan kunnen zitten, erop kunnen klimmen. Pas dan wordt het ook iets van jezelf. Daarom was hij vaak en lange tijd achtereen te vinden op de plekken waar zijn beelden zouden komen te staan. Een mooi voorbeeld is het kunstwerk dat hij maakte

voor het instituut voor blinden in Zeist. Door veel te kijken en te praten met de kinderen maakt hij een waterwerk met twee bronzen ganzen, waarin het water acht verschillende geluiden maakt.

De beelden van Hekman zien er door hun ronde vormen vaak heel aribaar uit en ze hebben dan ook soms gesleten plekken door de vele aanrakingen. Dit geldt wel heel in het bijzonder voor een van de meeste bekende beelden, genaamd Biru. Een replica van het beeld Biru, zijn eigen chowchow dat in 1997 geplaatst is in het Manenburgplantsoen bij de Abstederbrug te Utrecht staat op de plek waar Biru ook altijd in het park lag te slapen. Maar Hekman stond ook bekend door zijn veelzijdigheid. Hij is zeker ook gewaardeerd om zijn penningen, munten en keramische plaquettes.

Een bescheiden mens is Joop Hekman altijd gebleven, kalm, sympathiek en een perfectionist. Het ging om het eindresultaat, vond hij en dat was ook de reden dat hij zijn werk zelden signeerde. Hij vond heel eenvoudig dat het niet om hem ging. Hoewel overal in den lande werk van hem te zien is, zijn in Gouda onze watervogels de enige van zijn hand. En daar kunnen we toch alleen maar heel tevreden over zijn.

